Капралюк Катерина,
учитель інформатики Бердичівського міського ліцею № 15,
Житомирської області, м. Бердичів, Україна

НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ: ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. В сучасному світі, де технології швидко розвиваються, освіта також вимагає трансформації. Традиційні методи навчання вже не можуть задовольнити потреби сучасного здобувача освіти, який виріс, оточений цифровими технологіями. Одним з інноваційних підходів до навчання, який отримав визнання в останні роки, є змішане навчання, або також відоме як "blended learning" [1].

Змішане навчання поєднує групові заняття з участю викладача із використанням цифрових технологій та онлайн-платформ. Цей підхід надає здобувачам освіти можливість самостійно вивчати матеріал та працювати з ним у своєму темпі, використовуючи різні джерела, такі як електронні підручники, відеоуроки, інтерактивні завдання та віртуальні лабораторії.

Однак, змішане навчання не просто замінює традиційний підхід до навчання, воно його доповнює. Фізичні зустрічі з викладачами та здобувача освіти залишаються необхідними для надання можливості обговорювати та спілкуватися з однолітками, вирішувати завдання у групах, а також для практичного застосування отриманої інформації у реальних умовах.

Стан дослідження. Вагомий внесок у розробку методології та методики дистанційного навчання зробили вчені А. А. Андрєєв, Я.А. Ваграменко, В.В. Вержбицький, Є.С. Полат, А.Н. Тихонов, С.А. Щенніков. Цікавилися організацією змішаного навчання І.П. Воротникова, Л.Р. Данькевич, Є.В. Желнова, Є.Г. Пьяних, О.М. Спірін, М.С. Нікітіна, Г.А. Чередніченко, О.О. Рафальська та ін. Питанням ефективності дистанційного та комбінованого навчання займалася Н.В. Морзе. Обґрунтування терміна «blended learning» та розробка умов ефективного впровадження змішаного навчання можна знайти у працях С.М. Березенської [4].

Мета статті – проаналізувати загальні положення концепції змішаного навчання, з'ясувати засоби організації та підтримки змішаного навчання в умовах карантину.

Виклад основного матеріалу. Змішане навчання дозволяє здобувачам освіти більш гнучко управляти своїм навчанням та пристосовувати його до своїх індивідуальних потреб і ритму життя. Вони можуть вчитися в будь-який зручний для них час і місці, використовуючи вільний доступ до віртуальних платформ та навчальних ресурсів. Це особливо корисно для здобувачів освіти, які працюють або мають інші родинні або особисті зобов'язання.

Змішане навчання також дозволяє персоналізувати навчальний процес для кожного учня. Засоби оцінки та відстеження прогресу здобувачів освіти можуть бути налаштовані таким чином, щоб задовольнити їх особисті потреби і визначити проблемні аспекти, які можуть бути піддані додатковому вивченню.

При визначенні поняття «змішане навчання» ми будемо використовувати роботи К. Бонка та С. Грема, які описують його як поєднання очних (face-to-face) та комп'ютерних систем навчання - базове навчання. Крім того, значний внесок у розвиток цієї технології зробили американські вчені А. Семс і Дж. Бергманн, які в 2007 році почали записувати свої лекції і пропонувати домашні завдання своїм студентам [2].

Сьогодні змішане навчання – це форма навчання, за якої здобувачі освіти вивчають частину матеріалу дистанційно, а іншу – очно в аудиторії.

Змішане навчання, що поєднує традиційну класну кімнатну форму навчання з використанням технологій та онлайн-ресурсів, може бути ефективним варіантом навчання навіть у часи карантинних обмежень.

Для реалізації змішаного навчання вчитель може використовувати персональні освітні веб-ресурси або використовувати інші освітні веб-ресурси на власний вибір. Водночас необхідно надавати учням пропозиції щодо використання ресурсів, порядку виконання завдань, особливостей супервізії тощо. При виборі платформ, інструментів та ресурсів для проведення змішаного навчання слід враховувати такі критерії:

1) відповідність освітнім цілям, тобто наскільки ресурси та онлайн-інструменти дають можливість досягти очікуваних результатів навчання;

2) невелика кількість платформ для навчання;

3) зрозумілість інтерфейсу;

4) зручність використання на пристроях з різними ОС;

5) доступність для дітей з ООП;

6) безпека – потрібно мінімізувати платформи, які збирають особисту інформацію дітей та вчителів.

На сьогоднішній день кожен сучасний вчитель має потужні інструменти для створення навчальних матеріалів та організації навчання: Office 365 (Power Point, Video, Sway та інші), сервіси Google (YouTube, Google Drive та інші), онлайн відеоредактори (Animoto, JayCut, Stupeflix, One True Media, Movie Masher та багато інших), редактори онлайн-тестів та анкет (Google Forms, Microsoft Forms, Master test, Online Test Rad, Poll Service тощо), ігри, вправи та головоломки (Learningapps.org, Wizer.me, Study Stack, ClassTools.NET тощо).

Основні форми організації онлайн-навчання (рис.1)

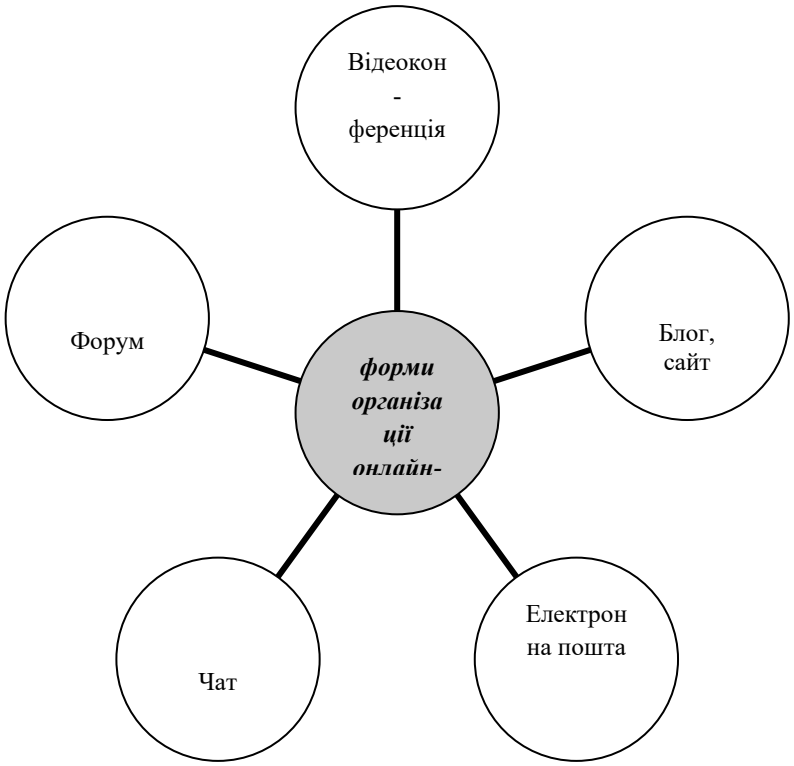

Рис.1. Форми організації онлайн-навчання

Правильно підібрані цифрові інструменти для організації змішаного навчання роблять навчальний процес максимально зручним та ефективним. Єдиного правильного рішення щодо вибору цифрових інструментів немає, адже все залежить від конкретних запитів: кількості учнів, навчальних завдань, технічних можливостей, підготовки учасників навчального процесу. Важливо підібрати однакові цифрові інструменти на рівні навчального закладу, щоб учні швидше опанували їх і не мали додаткових труднощів у використанні. Відповідальність за проведення зазначеного відбору покладається на керівництво навчального закладу. У таблиці 1 представлено цифрові

інструменти та сервіси, які допомагають викладачам вирішувати освітні завдання в процесі організації змішаного навчання.

Таблиця 1

Цифрові інструменти для змішаного навчання

Призначення	Приклади
Проведення відеоуроків	Zoom, Google Meet, Skype, Microsoft Teams, Cisco Webex Meetings, Loom
Організація спілкування через месенджери	Viber, WhatsApp, Telegram, Slack
Організація та керування навчальною груповою роботою	Microsoft Teams, Granatum, TrainingSpace
Залучення та проведення опитувань	Kahoot!, Socrative, Plickers, Quizizz, Quizalize, Mentimeter
Організація спільної роботи з документами	Notion, Google Workspace for Education, Microsoft Office 365
Інструменти для візуалізації	Visme, Easel ly, Google Charts, Piktochart, Venngage, Canva
Інструменти для опитування	Classtime, Mentimeter, Kahoot!, Poll Everywhere, Google Forms, Microsoft Forms, EDpuzzle, ClassMaker, «На урок»
Інструменти для створення презентацій	Prezi, Moovly, Emaze, Beautiful.ai, Google Slides, Sway, Haiku Deck
Інструменти для створення ментальних карт	XMind, Mindmeister, Coggle, WiseMapping, FreeMind, Spider Scribe, Mindomo
Інструменти для створення стрічок часу	Timeline JS, Tiki-Toki, TimeToast, Histropedia, Sutori
Інструменти для створення хмари слів	WordArt, Tagxedo, Wordle і Wordclouds
Віртуальні цифрові дошки	Google Jamboard, WikiWall, Tutorsbox, Glogster, Dabbleboard, Twiddla, Scribblar, Padlet, Educreations, Popplet, Miro, Twiddla
Інструменти для створення інтерактивних вправ	LearningApps, Etreniki, Міксіке, Jigsawplanet, rebus1.com

Висновки та перспективи подальших досліджень. У підсумку, змішане навчання - це інноваційний підхід до освіти, який поєднує найкращі аспекти традиційного та цифрового навчання. Воно надає здобувачам освіти більше гнучкості, індивідуальності та можливостей для активного навчання. Змішане навчання може стати майбутнім освіти, яке допоможе підготувати здобувачів освіти до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел та літератури

1. Кухаренко В.М. Змішане навчання. Вебінар. wiziq.com: веб-сайт. URL: http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended.

2. Львов М. С. Тенденції розвитку освітніх інформаційно-комунікативних технологій. ite.kspu.edu веб-сайт. URL: http://www.ite.kspu.edu/webfm_send/544

3. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації/Упорядники: Коберник І., Звиняцьківська З. URL: https://cutt.ly/gYiaWjR (дата звернення: 14.11.2021).

4. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільїч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.